

Berger Péter

Fasori és óbudai árvaházi emlékeim

1943. január 29-én születtem, Édesapám, Berger Árpád → munkaszolgálatos volt és sok levél van tőle a birtokomban, de sajnos nem jött vissza és sorsáról nem tudunk semmit meg. Édesanyám Berger Árpádné (Abonyi Olga) → deportáltként megjárta a poklot, ő a lichtenwörthi munkatáborban érte meg a szabadulást.

Az 1944-es évet a → gettóban éltem túl, ott az unokabátyám Weisz György talált meg egy ismertető jegy alapján, még két éves sem voltam, ezt a felnőttektől tudom. Ezekről a hónapokról a rokonaim sem igen meséltek. A felidézhető legrégebbi emlékem, hogy 3-4 éves koromban 3 hónapig Zürichben voltam egy nagyon kedves orvos családnál. Egy ideig kapcsolatban voltunk, de sajnos később ez megszakadt.

Pontosan nem tudom, hogy mikor kerültem a ► Vilma királynő út 25. alatti Fiú-árvaházba, de biztos, hogy még az iskolakezdés (1949. szeptember) előtt. Az első osztályt még a szomszédos 19. szám alatti iskolában végeztem a többi árvaházi bennlakóval együtt. Ezután a második és harmadik osztályt már a Rottenbiller utcai iskolában végeztük, ahol Karsay Ilona ill. Mérei Olga voltak a tanáraink 1952-ig. Ezután Óbudára költöztették a fiúárvaházat, a fasori épületet államosították.

Sok testvér volt a fiúk között: a két Markovits, Darvas Dani és Gabi, Friedmann Zoli és Bandi; a két Rajnai: Pista és Péter, Hirschberg Jancsi és Péter; valamint Landesmann Péter, Iván, Gyuri, és Beck Miki, Laci, Sanyi. Talán több testvér is volt velünk, én ezekre emlékszem ennyi év után. A csapatunk képén a nevelőink is láthatók: → Panni néni és → Hochberger László, továbbá az igazgató, → Szántó Tivadar.

Árvaházi csoportkép

Álló sor balról: Neumann Józsi, Klein Tomi, Beck Sanyi, Fogarasi Péter, Hirschberg Péter, Havas Tomi, Heimlich Gyuri, ismeretlen, Pollák Laci.

Ülő sor: 1. és 2. ismeretlen, Friedmann Bandi, Szántó Tivadar, Ungár Gyuláné Panni néni, Hochberger László, Leitner Pali, Reisz Pali. Elöl a táblával Berger Péter.

Az óbudai árvaházból a Kórház utcai Általános Iskolába jártunk, a negyedik osztálytól kezdve, ahol Méhes László volt a tanárunk. Az ötödik osztálytól Fekete Győző volt az osztályfőnökünk, aki rendkívüli pedagógus volt. Az árvaházi életünkről mások már részletesen írtak, főként Hollós János és Havas Tomi.

Azokban az években a lakásunk a Bajnok u. 31-ben volt, ugyanott lakott Pollák Laci, továbbá az egészségügyekkel foglalkozó Tóth néni is. Legkellemetlenebb emlékem, hogy bár Budapesten laktam 1995-ben nem hallottam az → árvaházi világtalálkozóról, ezért azon nem is vehettem részt, és ez a mai napig szomorúsággal tölt el.

Köszönet Rajnai Péternek, aki 2013-ban a korábbi növendékek részvételével találkozót szervezett a röviddel azelőtt átadott Óbudai Zsinagógában és elhatároztuk egy emléktábla felállítását is. 2015 januárjában avattuk fel az emléktáblát, ahol megtisztelt jelenlétével az Izraelben élő Hirschberg Péter özvegye, Anna is.